

OBSAH

Úvod	5
První část Počátky velké dynastie	
1. Pomalý vzestup jedné panské rodiny z Aargau	9
2. Vstup Habsburků do světa vládařů: Rudolf I. a jeho přímí nástupci	15
Císař Rudolf I.	15
Habsburkové dobývají Rakousko	16
Rudolf I. a lesní kantony	19
Následnictví po Rudolfovi I.	20
Albrecht I. Habsburský (1298–1308)	22
3. Rakousko, úhelný kámen habsburské moci (1308–1439)	23
Posílení moci Habsburků v době Albrechta II. Moudrého	26
Rudolf IV. Zakladatel (1358–1365)	28
Územní expanze a dělení rodinného dědictví	31
Habsburkové a Lucemburkové čelí krizím počátku 15. století	34
Albrecht V., jepičí pán střední Evropy	36
4. Fridrich III., rakouský Ludvík XI.	37
Fridrich III. a dědictví po Albrechtovi	37
Místo Rakouska v politice Fridricha III.	42
Fridrich III. a Svatá říše	46
Fridrich III. a burgundský rod	47
Konec obtížné, ale slibné vlády	51

Druhá část
Marný sen: Světová křesťanská monarchie

5. Maxmilián I. a jeho sny o moci	56
Renesanční panovník	56
Panovník překypující ambicemi	57
Sňatková politika Maxmiliána I.: Posílení moci Habsburků, nebo tužba po světové monarchii?	59
6. Karel V. a orbis christianus europeanus	63
Karel Burgundský a dědictví španělské	66
Volba císaře v roce 1519	69
7. Moc Habsburků v době Karla V.: Mýty a skutečnost	75
Karel V., všemocný panovník?	75
Nesplnitelný úkol Karla V.	79
Zoufalství mocnáře	87

Třetí část
Dynastie s dvojitou tváří: Vídeň a Madrid

8. Španělská převaha za Filipa II. a její meze	92
Filip II., španělský panovník, samovládce a centralizátor	92
Filip II., obhájce katolické víry ve Španělsku	95
Filip II. a zahraniční problémy	97
9. Vídeňští Habsburkové čelí potížím	101
Reformace a protireformace za Ferdinanda I. a Maxmiliána II.	102
Samotář z Hradčan a jeho bratři	106
10. Habsburkové a třicetiletá válka	112
Následnictví po císaři Matyášovi	113
Český odboj a jeho důsledky	115
Evropská válka	119
Návrat míru	120
11. Zrod a utvrzení rakouské monarchie	121
Moc vídeňských Habsburků v polovině 17. století	121
Zvolení Leopolda I.	122
Leopold I. a Uhry	125
12. Návrat k jednotě dynastie	126
Madridští Habsburkové a úpadek Španělska	127
Dědictví španělské	129
Obnovená jednota dynastie: Nárůst moci Rakouska	131

Čtvrtá část
Habsburkové v době osvícenců

13. Karel VI. a pragmatická sankce	134
14. Marie Terezie, „matka vlasti“	137
Válka o dědictví rakouské (1740–1748)	138
Marie Terezie a sedmiletá válka (1756–1763)	142
Marie Terezie a modernizace habsburské monarchie	144
Marie Terezie ve službách kultury a společnosti	146
15. Josef II., císař filozof	150
Osvícený despota	150
Reformátor	152

Pátá část
Habsburkové, obránci zavedeného řádu

16. Císař František II. a Francie	158
Počátek těžké vlády	158
První neúspěchy	159
Agonie a smrt Svaté říše	160
Přežití a obroda habsburské monarchie	162
17. Vrchol Metternichova „systému“ (1815–1835)	164
Vídeňský kongres a Svatá aliance	164
Habsburská monarchie v letech 1815–1835	166
18. Ferdinand Dobrotivý a krize císařství (1835–1848)	168
Druhý život „Metternichova systému“	168
Národní probuzení	170
Pád Metternicha a abdikace císaře Ferdinanda (březen–prosinec 1848)	171

Šestá část
Poslední Habsburkové

19. František Josef, „poslední mocnář staré školy“	175
Obtížný počátek vlády (1848–1867)	175
Obnovení pořádku a represe (1849–1851)	176
Neoabsolutismus a konsolidace (1852–1859)	178
Zahraniční potíže	180
Hledání nových řešení	181
Habsburská monarchie podrobená zkoušce dualismu	184
Institucionální rámec	185

Etnická realita v Rakousku-Uhersku	186
Fungování dualismu	188
Politické střety	191
František Josef a jeho blízcí	194
Osobnost císaře	194
Rodina Františka Josefa	198
Ostatní členové rodiny	202
Poslední roky Františka Josefa a válka	205
Reformní plány na konci vlády Františka Josefa	205
Sarajevo	206
Diplomatická krize a vypuknutí války	208
Vojenské operace	209
Smrt Františka Josefa	210
20. Tragédie posledního císaře	211
Vládce toužící po míru	212
Císař Karel	212
Hledání občanského smíru	213
Snahy o separátní mír	214
Vzrůstající rizika	218
Vojenská situace	218
Naplánovaná smrt habsburské monarchie	219
Poslední císařovy pokusy o mír	219
Zhroucení režimu	220
Vojenské porážky a krize státu	220
Poslední dny monarchie	222
Exil	224
Snahy o restauraci v Maďarsku a jejich nezdar	225
Možnosti restaurace v letech 1919–1920	225
Král a jeho regent	227
Smrt posledního habsburského panovníka	231
 Závěrem	 233
 Poznámky	 237
Dodatky	251
I. Stručná chronologie	251
II. Přehledy	253
III. Genealogické stromy	255
IV. Stručná bibliografie	261
V. Mapy	262